

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Pohjois-Suomen työpaja

Kansallisen rakennusten perusparannussuunnitelman työpaja
Teams, ma 9.12.2024, klo 13-16

Ohjelma ja aikataulu

13:00	Työpaja käyntiin
	<ul style="list-style-type: none">• Työpajan tausta ja tavoitteet lyhyesti, Harri Heinaro, Motiva Oy• Paikallinen näkökulma, Antti Sirkka, Feasib Oy (Pohjois-Suomen energianeuvonta)• Suomen rakennuskanta vuonna 2050 – mihin pitäisi pyrkiä, Terttu Vainio, VTT• Perusparannussuunnitelma ja käytettävissä olevat keinot, Harri Heinaro, Motiva Oy
	Keskustelua
14:00	Lyhyt tauko
14:10	Työpajan keskusteluosuus käyntiin <ul style="list-style-type: none">- Kiinteistötyypit/kohderyhmät?- Toimenpiteet ja keinot?- Keitä tarvitaan, kenen vastuulla?
15:15	Yhteenvedo ja loppukeskustelu
15:30	Työpaja päättyy

Kansallisen rakennusten perusparannussuunnitelman laatiminen -hanke

Harri Heinaro
9.12.2024, Motiva Oy

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi

Astunut voimaan 5/2024, implementointi Suomen lainsäädäntöön 5/2026 mennessä:

- Uudisrakennuksista päästöttömiä (Zero emission building - ZEB)
 - Julkisten elinten omistamat 1.1.2028 ja kaikki uudet rakennukset 1.1.2030.
- Olemassa olevasta rakennuskannasta päästötön 2050 mennessä
 - Fokus energiatehokkuudeltaan heikoimpien rakennusten perusparannuksissa
 - Asuinrakennuskannan keskimääräisen energiatehokkuuden parantaminen
 - Ei-asuinrakennusten vähimmäisenergiatehokkuudelle kynnsarvot.
- Oma aurinkoenergian tuotanto tai tuotannon mahdollistaminen.
- Sähköautojen latauspisteet, esikaapelointi, putkitus ja polkupyörien ”parkkipaikat”.
- Energiatodistuksiin tietoa myös ilmastovaikutuksista.
- Vapaaehtoinen perusparannuspassi.
- Keskitetyt asiointipisteet (One-stop shop), liittyy EED 22 art.
- Kokonaisuudessa paljon muitakin muutoksia.

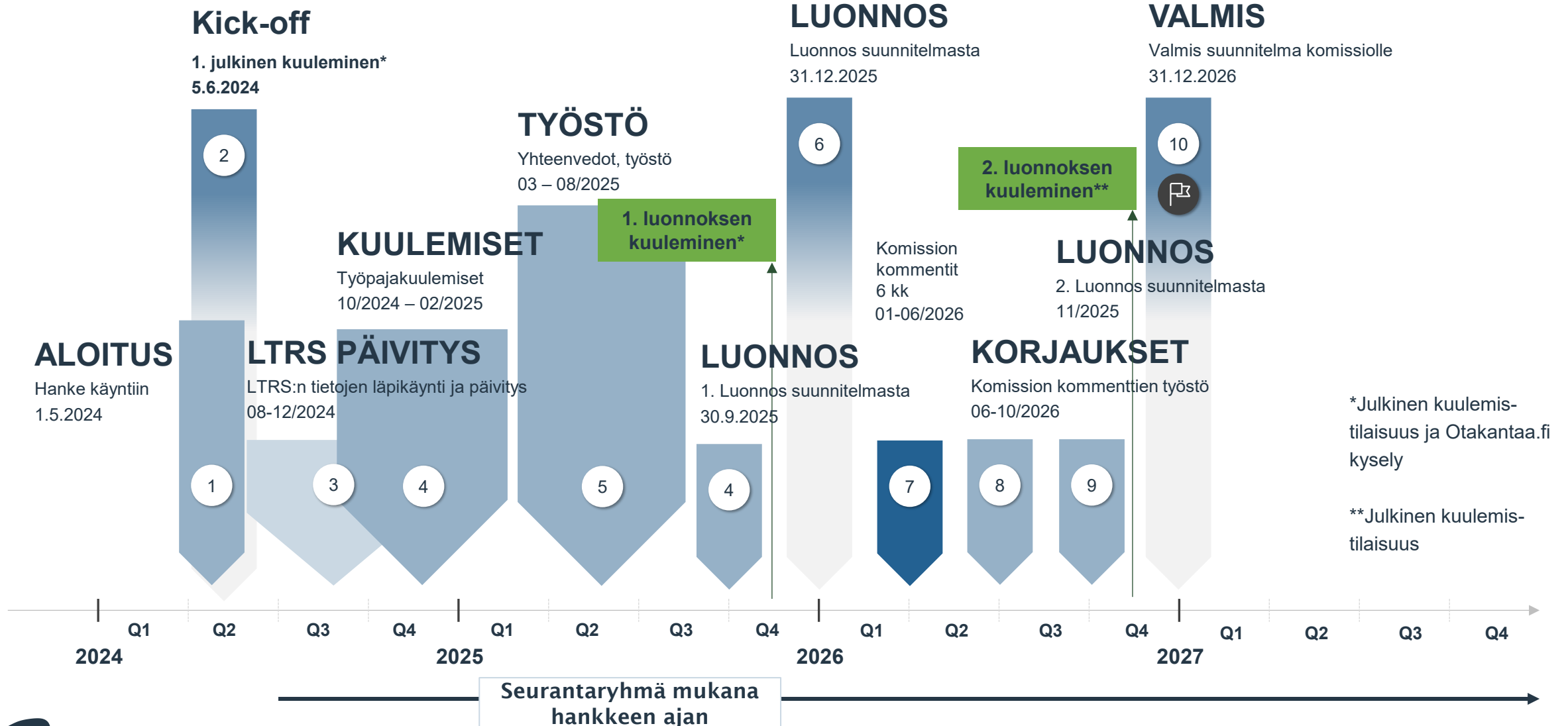
Kansallisen rakennusten perusparannus- suunnitelman laatiminen –hanke

(1.5.2024 – 31.12.2026)

- Perusparannussuunnitelma on kuvaus siitä, miten Suomen rakennuskanta muutetaan energiatehokkaaksi ja päästöttömäksi vuoteen 2050 mennessä.
- Hankkeesta vastaa ympäristöministeriö ja sisällön tuottamisesta Motiva ja VTT:
 - Hankkeen johtaja rakennusneuvos Jyrki Kauppinen (ympäristöministeriö)
 - Hankkeen projektipäällikkö johtava asiantuntija Harri Heinaro (Motiva)
 - Rakennuskanta ja korjausrakentamisen asiantuntija erikoitutkija Terttu Vainio (VTT).
- Hanke toteutetaan vuorovaikutteisesti kiinteistöjen omistajien ja käyttäjien sekä sidosryhmien kanssa.
- Luonnos 31.12.2025, valmis suunnitelma 31.12.2026.

Hankkeen aikataulu

Rakennusten perusparannussuunnitelma (EPBD 3 artikla ja liite II)

- Yleiskatsaus rakennuskannasta
 - Rakennuskannan koko ja energiatehokkuus, energiatehokkuuden parannukset korjaus- ja uudisrakentamisen hankkeiden yhteydessä sekä ilmastovaikutukset.
 - Energiatehokkuus –markkinoiden esteet, energiaköyhyys.
- Etenemissuunnitelma kohti päästötöntä rakennuskantaa ml. mitattavissa olevat tavoitteet vuosille 2030, 2035, 2040 ja 2050
- Poliitikat ja toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten energiatehokkuuden parannuksia.
- Rakennusten perusparantamisen investointitarpeet, rahoituslähteet ja hallinnolliset resurssit.
- Vuonna 2020 toimitetun korjausrakentamisen strategian toteutuminen.

Korjausrakentamisen strategia 2020-2050

Luonnollinen kehitys		
Alueellinen väestökehitys Kaupunkikehitys Palveluverkkostrategiat Kiinteistö- ja tilastrategiat	Rakennuskannan ikääntyminen Älykäs automaatio ja muu teknologiakehitys	Kansalaisten arvot Kansallinen tavoite Kaupunkien tahto ja yhteistyö Teknologiakehitys
Poistuma Tilatehokkuus	Energiatehokkuutta parantava kunnossapito ja korjaustoimenpiteet	Vähähiilinen lämmitys
ARA purkuavustus AS Oy lain muutos	Velvoittava lainsäädäntö Energiatehokkuussopimukset Energia- ja korjausavustukset Perustutkinto- ja täydennyskoulutus Informaatio-ohjaus ja neuvonta	Velvoittava lainsäädäntö Verotus Avustukset
Kehitystä edistävät politiikat ja toimet		

Paikallinen näkökulma

Antti Sirkka, Feasib Oy (Pohjois-Suomen energianeuvonta)

Pohjois-Suomen Energianeuvonta

Kansallinen rakennusten perusparannussuunnitelman työpaja Pohjois-Suomen alueen toimijoille - Kemi

Pohjois-Suomen energianeuvonta

Antti Sirkka

9.12.2024

Alueellinen energianeuvonta on Energiaviraston rahoittamaa neuvontaa KULUTTAJILLE • KUNNILLE • PK-YRITYKSILLE

Puolueetonta tietoa ja neuvontaa energiatehokkuudesta ja uusiutuvasta energiasta

- Tietoa ja tukea energiatehokkuussopimukseen liittyville kunnille ja yrityksille
- Tietoa energiakatselmusten hyödyistä ja tuista
- Tietoa uusiutuvan energian kuntakatselmuksista
- Tietoa ja neuvontaa energiafiksusta asumisesta, lämmitysmuodon valinnasta ja vaihdosta sekä kestävästä arjen valinnoista
- Asiantuntemustaan ja materiaalejaan tarjoaa Motiva

Vuoteen 2027 asti
Optio 2028

Maksuton palvelu

3 maakuntaa
59 kuntaa
665 000 asukasta

Tätä teemme Pohjois-Suomessa

- Kuluttajille

- Neuvontatilaisuuksia ja puheenvuoroja yhteistyössä
 - Kunnat, leaderit, VTKL, omakotiyhdistykset, alueelliset hankkeet, maakuntien liitot, energiayhtiöt, tutkimuslaitokset, oppilaitokset, jne.
- Täsmäneuvontaa kunnille ja yrityksille tarpeen mukaan
 - Tukihakemukset, tarjouspyynnöt, energiatehokkuussopimukset, ilmastosuunnitelmat

Energianeuvonta@feasib.com

**Kuluttajien neuvontapuhelin
maanantaisin klo 9-15
044-971 3681**

Energianeuvojamme

markus.latvala@feasib.com

tuuli.pohjola@feasib.com

antti.sirkka@feasib.com

Ylivieska

Kajaani

Rovaniemi

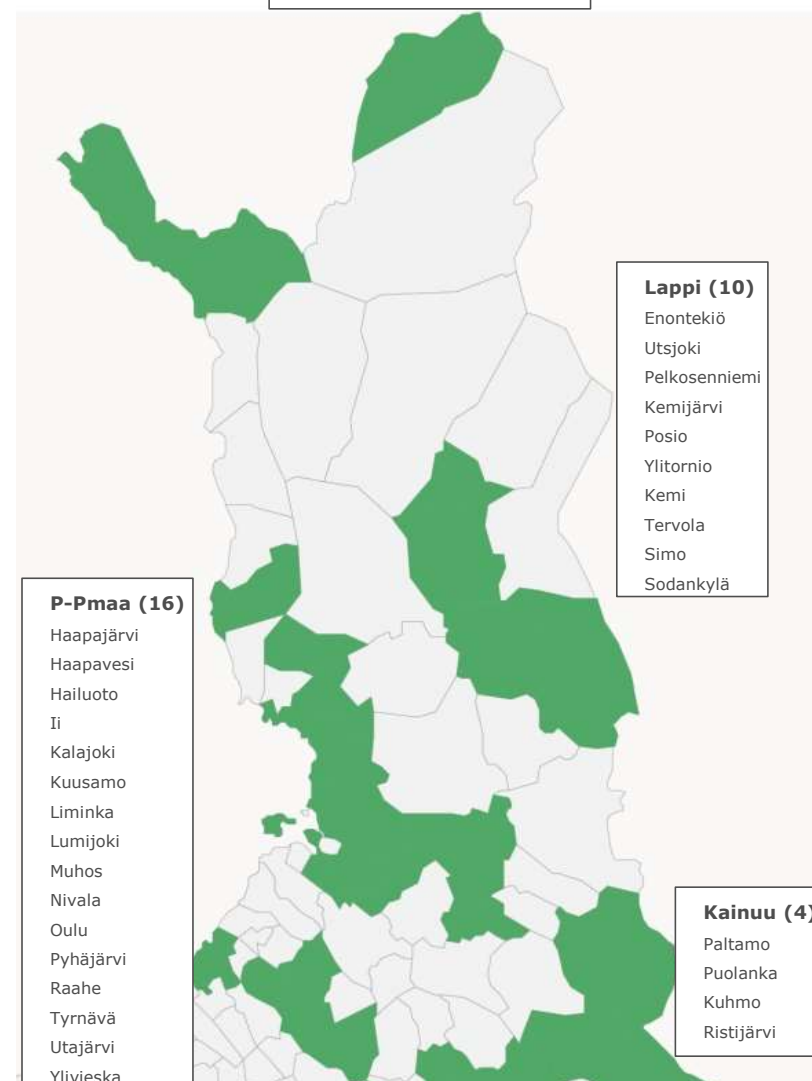
KETS –foorumi Pohjois-Suomen kunnille

- Foorumi kokoontuu yleensä verkkokokouksena 4-5 kertaa vuodessa. Lisäksi uutiskirje.
- Tavoitteena tuoda esiin ajankohtaisia aiheita kuntien näkökulmasta.
 - Esim. EU-direktiivien vaatimuksia, tukimahdollisuuksia, kehittämishankkeita, tapahtumia jne.
- Lisäksi pyritään saamaan aikaan keskustelua samojen asioiden kanssa painiskelevien kuntien kesken

Liittyneet
149 / 309
kuntaa

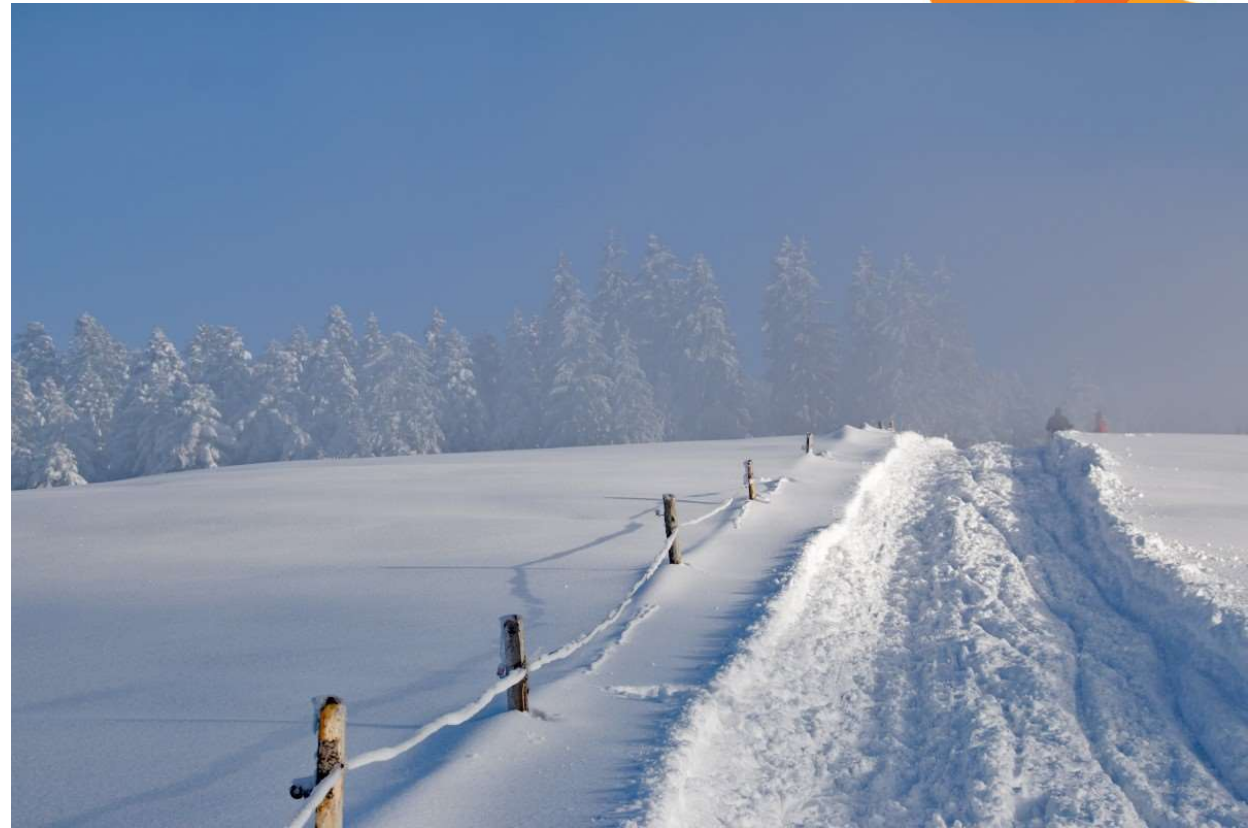
83 %
asukkaista

KETS-kunnat

Pohjois-Suomen erityispiirteet

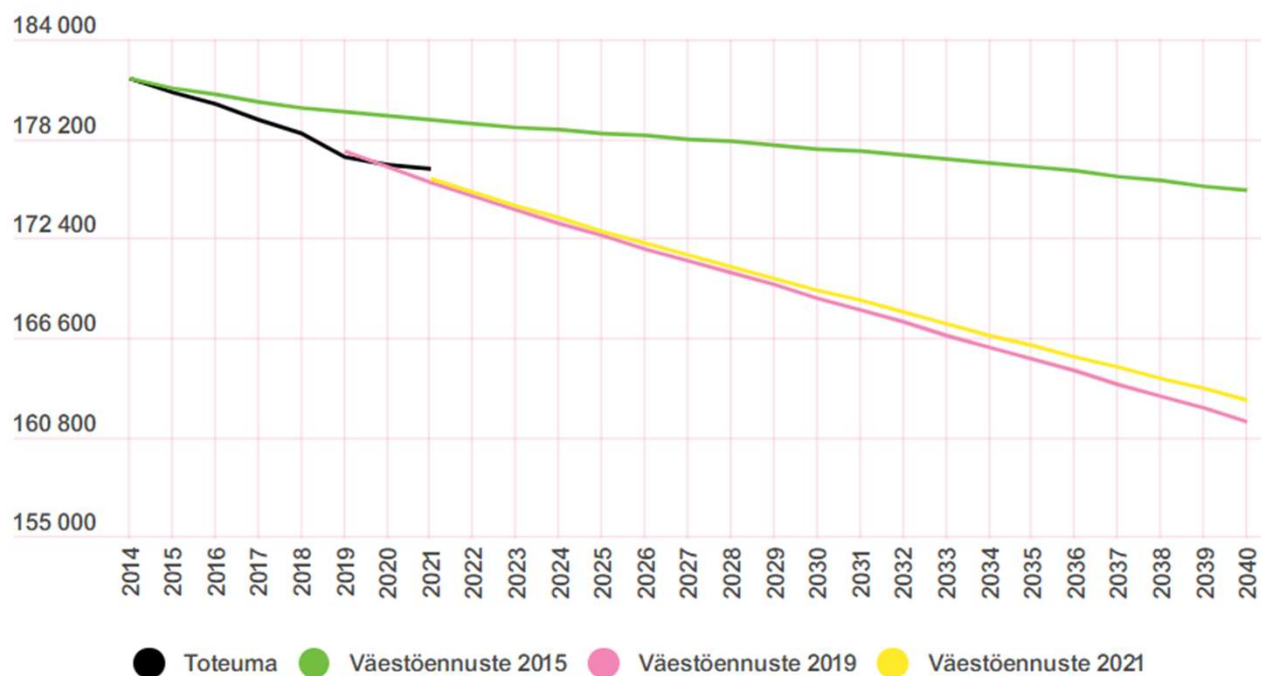
- Rakennukset on tehty tiettyä tarvetta varten ja tarpeet muuttuvat
- Samassa tilanteessa ollaan sekä julkisella että yksityisellä sektorilla
- Väestökehitys Pohjois-Suomessa ohjaa osaltaan rakennuskannan käyttöastetta, arvonmuutosta ja kehittämismahdollisuuksia
- Pitkät etäisyydet ja vaihtelevat olosuhteet luovat toimintaympäristön, joka haastaa olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä ja kunnossapitoa

Väestönkehitys vaikuttaa kuntien rakennuskantaan

Lapin väestöennusteet vuoteen 2040 ja toteutunut kehitys 2014-2021

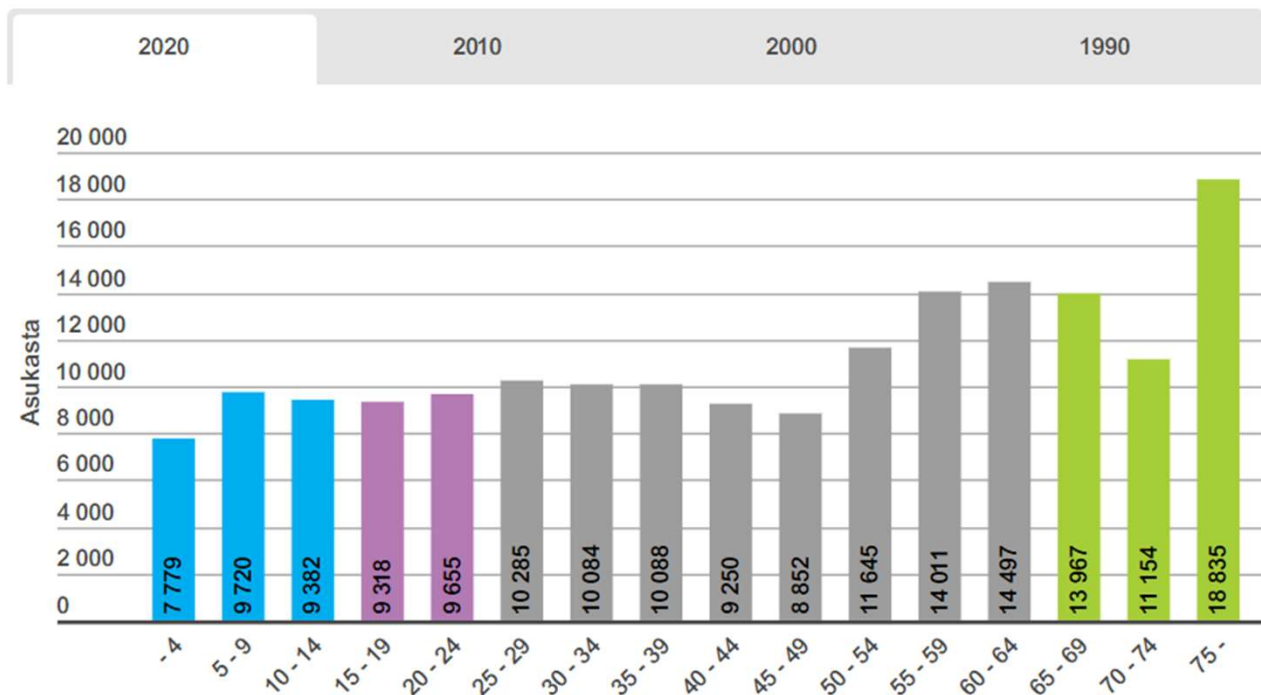

Lähde: Lapin liitto / Tilastokeskus Väestöennuste 2015, 2019 ja 2021
Tilastokeskus, Väkiluku 31.12.2021

- Trendin aiheuttaa syntyvyyden lasku sekä suurten ikäluokkien ikääntyminen ja kuolleisuus.
- Kuntasektorin rakennuskannassa eletään muutoksessa, kun osa kiinteistöistä siirtyi hyvinvointialueiden huoleksi ja toimintoja keskitetään
- Kunnissa hyvin erilaisia tilanteita mm. vuokra-asuntotilanteessa tai korjausvelan suhteen

Lapin väestön ikäjakauma

Lapin väestö 5-v. ikäluokittain

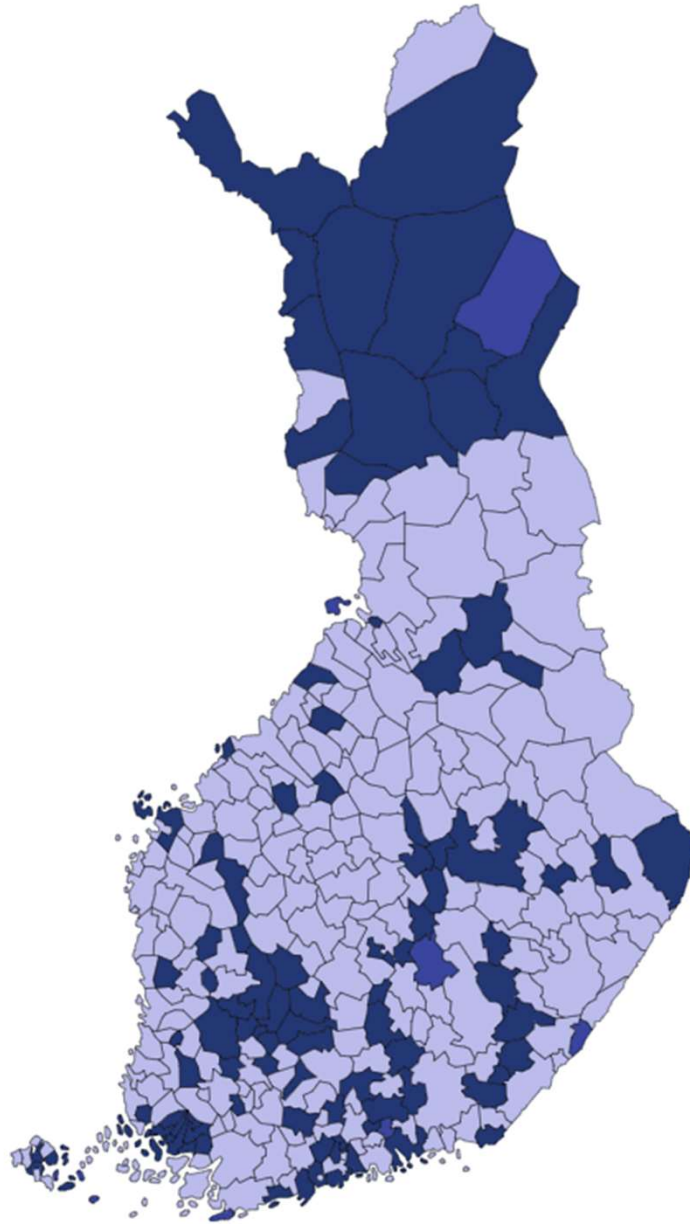
Lähde: Lapin liitto / Tilastokeskus, Väestörakenne

- Lapin asukkaista noin 58 % asuu kaupungissa.
- Maaseudulla on jäänyt jo paljon pientaloja pois vakituisesta asuinkäytöstä, pantu kylmäksi tai peruslämmölle sekä otettu mökki käyttöön.

Työllisten nettomuutto positiivista Lapissa

Tummilla alueilla nettomuutto oli positiivista, vaaleilla negatiivista.

- Kittilä 171
 - Rovaniemi 86
 - Inari 80
 - Sodankylä 59
 - Kolari 42
 - Muonio 41
 - Kemijärvi 25
 - Salla 22
 - Tervola 17
-
- Hki 964, Tre 831

<https://stat.fi/tietotrendit/blogit/2024/lappi-ja-isot-kaupungit-vetavat-tyollisia-poikkeuksina-oulu-jyvaskyla-ja-vantaa>

Energiaköyhyys

- Energiaköyhyydellä tarkoitetaan kyvyttömyyttä suoriutua välttämättömistä lämmitys- ja sähkökustannuksista ja sen juurisyynä pidetään:
 - Pienituloisuutta,
 - energiamenojen kohtuuttoman suurta osuutta kotitalouden menoista sekä
 - rakennusten ja laitteiden huonoa energiatehokkuutta
- Energiaköyhyyteen reagoiminen on EU:lle tärkeä osa oikeudenmukaisen vihreän siirtymän toteuttamista, jossa ilmastotoimien kuten energiapoliittisten päätösten toteuttaminen, ei saa kohdella eri ihmisryhmiä epäoikeudenmukaisesti.
- EU:ssa päivitetty energiatehokkuusdirektiivi (EED) tulee velvoittamaan jäsenmaita toimimaan energiaköyhyyden vähentämiseksi. Tilanne eri jäsenmaissa energiaköyhyyden suhteen on todella erilainen

Energiaköyhyys Suomessa, tunnusmerkit täyttyvät Pohjois-Suomessa

Vahvasti alueellinen ilmiö

- Vahvasti alueellinen ilmiö, jossa asuntomarkkinan jäykkyys ja kiinteistöjen arvon romahtaminen tekevät energiaremonttien, lämmitysmuodon vaihtamisen ja kiinteistökannan yleisen kehittämisen kannattamattomaksi, ellei jopa mahdottomaksi.

Sidoksissa lämmitysmuotoon

- Sidoksissa lämmitysmuotoon, koska esimerkiksi öljylämmitys tai sähkölämmitys tekee alttiimmaksi hinnan vaihtelulle ja poikkeustilanteille markkinoilla.

Iän ja sosiaalisen aseman määrittelemä

- Ikä ja sosiaalinen asema vaikuttavat kyvykkyyteen parantaa omaa tilannettaan, kuten kykyyn hakea kaikkia mahdollisia tukia joihin on oikeutettu tai vastaanottamaan neuvontaa energiatehokkuuden parantamiseksi.

”Poikkeuksellinen” köyhyyden muoto

- ”Poikkeuksellinen” köyhyyden muoto, jossa ongelmasta kärsii huomattavasti todennäköisemmin omistusasuja, kuin esimerkiksi kaupungin vuokra-asunnossa asuva pienituloinen. Omistusasuja on huomattavasti alttiimpi korkeille hinnoille tai puutteellisesta asumuksesta johtuville ongelmille kylminä jaksoina.

Pientalokannan kehittäminen ja kunnossapito

- Maaseudun käytössä oleviin tai vapautuviin pientaloihin vaaditaan monesti päivitys nykyajan vaatimuksia vastaavaksi
- Vapautuville pientaloille tulee löytyä käyttötarvetta ennen kuin rakennuskanta menettää arvonsa
 - Uudet vakiasukkaat
 - Mökki ja/tai etätyökäyttö
 - Matkailu
- Ylläpitokustannukset pitäisi saada mahdollisimman alas ja samalla huolehtia, että rakennus pysyy käyttökuntoisena jatkokäyttöä varten
- Rakenteellinen peruskunto (Vesikate, käyttövesi, lämmitysverkosto, riskirakenteet)
- Energiatehokkuustoimenpiteet (lisäeristys, tiivistykset, ilmanvaihto)
- Lämmitystapamuutokset →lämpöpumput
- Etäseuranta, -hallinta ja ohjattavuus

Puolueettomasti ja maksuttomasti, asiakasta kuunnellen

Keväällä 2024 valmistuneet uudet verkkosivut

Tulevia tapahtumia

Energiansäästövinkejä

Linkejä lisämateriaaleihin

<https://www.pohjoissuomenenergianeuvonta.fi>

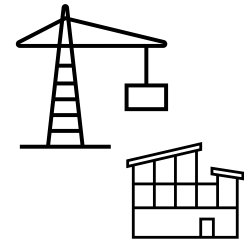
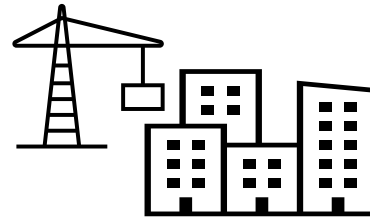
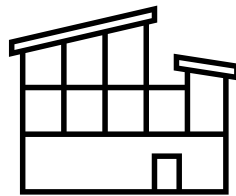
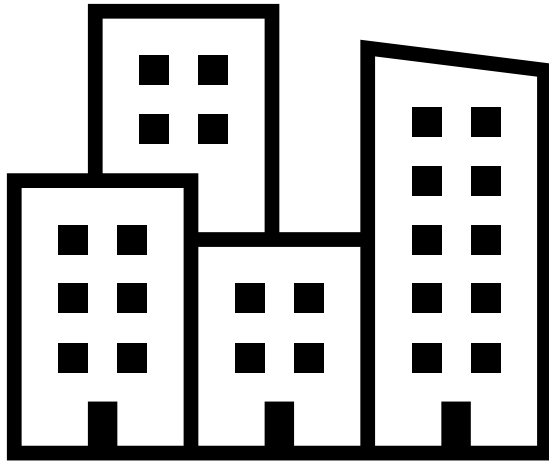
<https://www.facebook.com/PohjoisSuomenEnergianeuvonta>

Suomen rakennuskanta vuonna 2050

Terttu Vainio, VTT

Päästötön rakennuskanta vuonna 2050

Asuinrakennukset
valmistuneet 2020
mennessä

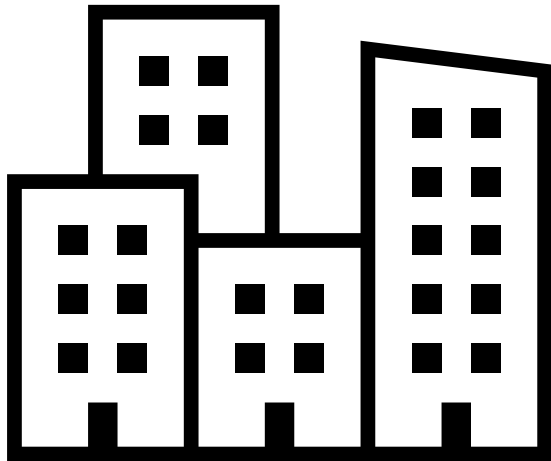
Ei-asuinrakennukset
valmistuneet 2020
mennessä

Uudet
asuinrakennukset
2020-2050

Uudet ei-
asuinrakennukset
2020-2050

50% + 20% + 20% + 10%

Asuinrakennukset
valmistuneet 2020
mennessä

50%

Asuinrakennuskannan primääri-
energiankulutus (EPBD 9(2) artikla, 2024):

⇒ 2030 mennessä -16%

⇒ 2035 mennessä -20..21%

Uusiutuvan energian osuus lämmitykseen
käytettävästä energiasta (RED)

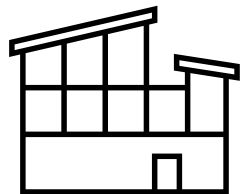
⇒ 2021 lähtien >38%

⇒ 2030 lähtien >49%

Koskee rakennuksia, joissa
lämmöntuotantolaitteisto uusitaan

Korjausrakentamisen vaatimusten
tiukentaminen (EPBD 8 artikla, 2024)

Ei-asuinrakennukset
valmistuneet 2020
mennessä

20%

Primärienergian kulutuksen raja-arvot kaikille ei-asuinrakennuksille (EPBD 9(1) artikla:

- ⇒ 2030 alitettava 16% kynnys
- ⇒ 2033 mennessä 26% kynnys

Julkisten elinten omistamia rakennuksia koskevat myös:

- ⇒ EED 6 artikla, jonka mukaan vuosittain 3 % niistä rakennuksista, jotka eivät ole lähes nollaenergiarakennuksia, on perusparannettava tälle tasolle tai päästöttömäksi rakennuksiksi
- ⇒ Aurinkoenergian tuotantoa tai tuotantovalmius on 2028 mennessä asennettava >2000 m² rakennuksiin, 2029 >750 m² rakennuksiin ja 2031 >250 m² rakennuksiin (EPBD 10 artikla, 2024)

Muihin >500 m² ei-asuinrakennuksiin asennettava aurinkoenergian tuotantoa luvanvaraisten korjausten yhteydessä vuodesta 2029 lähtien

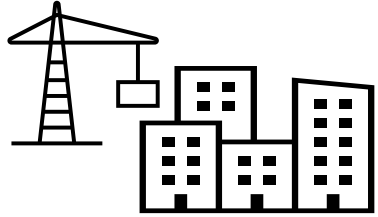
Korjausrakentamisen vaatimusten tiukentaminen (EPBD 8 artikla, 2024)

Uusiutuvan energian osuus lämmitykseen käytettävästä energiasta (RED)

- ⇒ 2021 lähtien >38%
- ⇒ 2030 lähtien >49%

Koskee rakennuksia, joissa lämmöntuotantolaitteisto uusitaan

Uudet
asuinrakennukset
2020-2050

20%

Kaikkien uusien asuinrakennusten oltava päästöttömiä 2030 lähtien (EPBD 7 artikla, 2024)

Aurinkoenergian tuotanto tai valmius tuotantoon asennettava 2030 lähtien (EPBD 10 artikla, 2024)

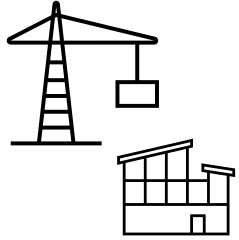
Päästöttömän rakennuksen energiatehokkuusvaatimukset ovat lähes nollaenergiarakennusta tiukemmat (EPBD 5 artikla, 2024)

Uusiutuvan energian osuus lämmitykseen käytettävästä energiasta (RED)

⇒ 2021 lähtien >38%

⇒ 2030 lähtien >49%

Uudet ei-
asuinrakennukset
2020-2050

10%

Julkisten elinten rakennusten oltava päästöttömiä 2028 lähtien. Kaikkien ei-asuinrakennusten päästöttömiä 2030 lähtien (EPBD 7 artikla, 2024)

Aurinkoenergian tuotanto tai valmius tuotantoon asennettava 2020 lähtien >250 m² suurempiin rakennuksiin (EPBD 10 artikla, 2024)

Päästöttömälle rakennukselle tulee myös lähes nollaenergiarakennusta tiukemmat energia-
tehokkuusvaatimukset (EPBD 5 artikla, 2024)

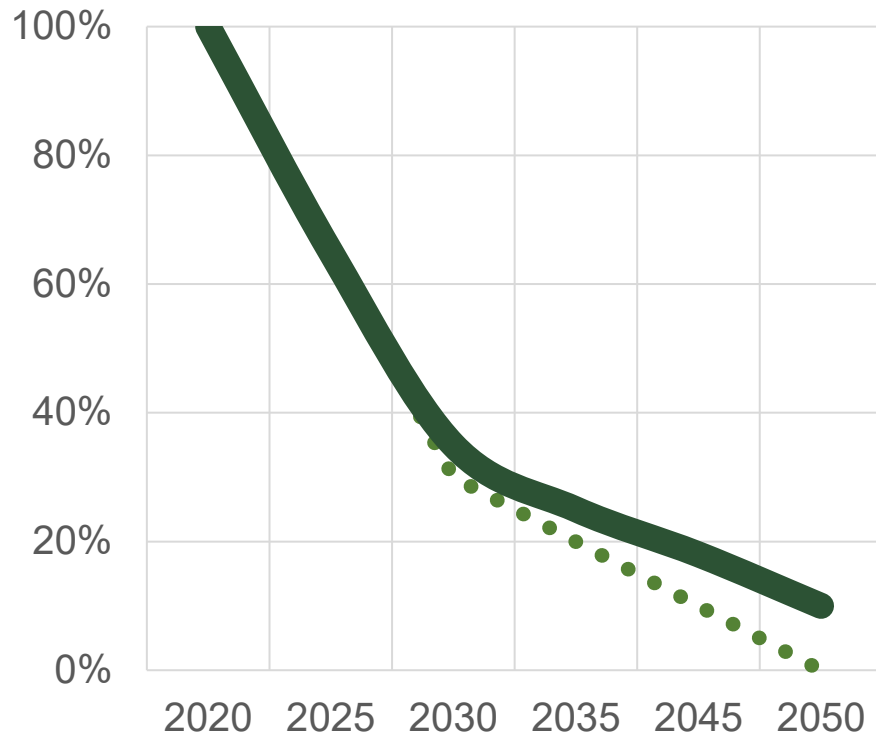
Uusiutuvan energian osuus lämmitykseen käytettävästä energiasta (RED)

- ⇒ 2021 lähtien >38%
- ⇒ 2030 lähtien >49%

Korjausrakentamisen strategia (2020): päästöt -90 %

Korjausrakentamisen suunnitelma: päästöt -100%

Päästövähennystavoite
2025: -40 %

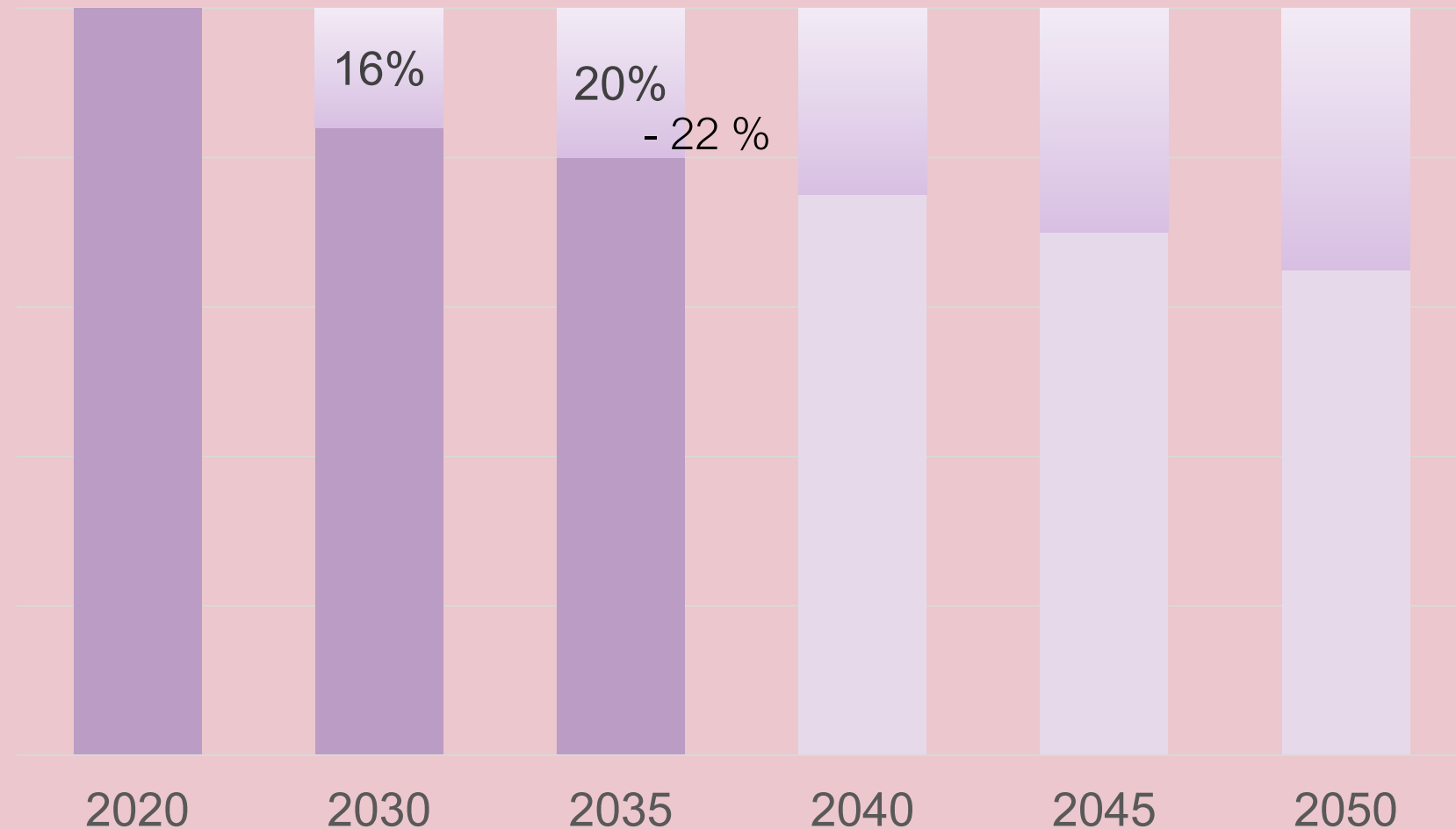
Asuinrakennukset
toteutunut 2023: -40 %

Ei-asuinrakennukset
toteutunut 2022: -15 %

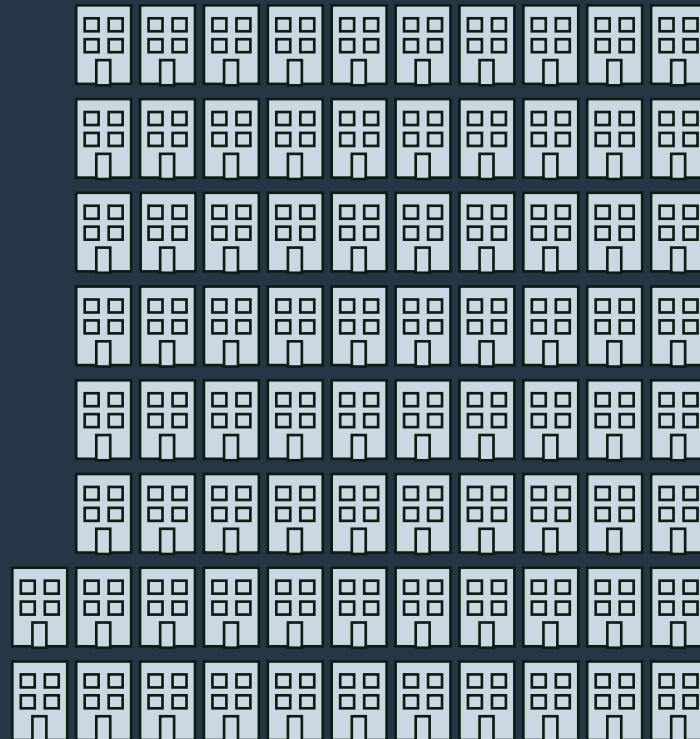
-30 %

EPBD 9(2) Asuinrakennuskannan energiatehokkuuden asteittainen parannus

Ei-asuinrakennusten vähimmäisenergiat ehokkuus

26 %
kynnys

16 %
kynnys

Alitettava
2033 lähtien

Alitettava
2030 lähtien

Perusparannussuunnitelma ja käytettävissä olevat keinot

Harri Heinaro, Motiva Oy

Käynnistettävät toimenpiteet* 2021-2025/2030, korjausrakentamisen strategian tiekartta

Politiikkatoimet	Tuet ja avustukset	Rahoitus	Koulutus	Neuvonta	Työkalut
1.1 Vaiheittain toteutettavien korjaushankkeiden huomioiminen lainsäädännössä	2.1 Uusista tuki-järjestelmistä saatavan tiedon hyödyntäminen ja järjestelmien vaikuttavuuden arviointi	3.1 Taloyhtiöiden uusien korjausrakentamisen rahoitusmallien kehittäminen ja käyttöönotto	4.1 Jatkuvan oppimisen kehittäminen korjausrakentamisen ja energiatehokkuuden parantamisessa	5.1 Korjausrakentamisen esimerkkien tuottaminen sekä tutkimustiedon hyödyntäminen	6.1 Kiinteistönpidon työkalujen käytön vakiinnuttaminen
Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö
1.2 Vähähiilisyys huomioiminen korjausrakentamisessa		3.2 Energiatehokkuuden ja korjausrakentamisen rahoituksen tietohubin perustaminen	4.2 Valmistuneiden osaamisen varmistaminen	5.2 Neuvonnan tehostaminen	6.2 Taloyhtiön strategia nykyistä laajempaan käyttöön
Ympäristöministeriö		Ympäristöministeriö, Energiavirasto	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö, Energiavirasto	Ympäristöministeriö
1.3 Direktiivien uusimiseen liittyen muutostarpeiden huomioiminen strategian toimeenpanossa			4.3 Työvoiman saatavuuden parantaminen korjausrakentamisessa ja kiinteistöautomaatiossa	5.3 Suunnittelijoiden hyödyntäminen asuinrakennusten korjaushankkeissa	6.3 Pitkäjänteiseen kiinteistönpitoon tarkoitetun rakennuksen kuntosovelluksen kehittäminen
Ympäristöministeriö			Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö	Ympäristöministeriö
					6.4 Avoimen datan alustojen käyttöönotto rakennetun ympäristön palvelunkyvyn kehittämisessä
					Ympäristöministeriö
					6.5 Korjaushankkeiden toteutusmuotojen kehittäminen
					Ympäristöministeriö

*Taulukossa esitetty vain uudet toimenpiteet, suurin osa strategiassa esitetyistä toimenpiteistä on toteutettu tai käynnissä sekä päävastuutahot.

Politiikat ja toimenpiteet

a) kustannustehokkaiden lähestymistapojen määrittäminen perusparannukseen eri rakennustyyppinä ja ilmastovyöhykkeitä varten	b) 9 artiklan mukaiset kansalliset energiatehokkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset sekä muut politiikat ja toimet, jotka kohdistuvat energiatehokkuudeltaan heikoimpiin kansallisen rakennuskannan osiin	c) rakennusten pitkälle menevien perusparannusten edistäminen, mukaan lukien vaiheittain pitkälle menevät perusparannukset	d) heikossa asemassa olevien asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ja suojeleminen sekä energiaköyhyyden lievittäminen	e) keskitettyjen asiointipisteiden tai vastaavien mekanismien perustaminen teknisen, hallinnollisen ja taloudellisen neuvonnan ja avun tarjoamiseksi	f) hiilestä irtautuminen lämmityksessä ja jäähdytyksessä, myös kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkojen avulla, ja asteittainen luopuminen fossiilisten polttoaineiden käytöstä lämmityksessä ja jäähdytyksessä
g) rakennus- ja purkujätteen syntymisen ehkäiseminen ja korkealaatuinen käsittely	h) uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen rakennuksissa	i) aurinkoenergia-laitteistojen käyttöönotto rakennuksissa	j) rakennusten rakentamiseen, kunnostamiseen, käyttöön ja käyttöään päättymiseen liittyvien koko elinkaaren aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä hiilenpoisto	k) sellaisten alue- ja lähialueita koskevien lähestymistapojen ja yhdennettyjen perusparannusohjelmien edistäminen	l) julkisten elinten omistamien rakennusten parantaminen
m) kestävästä liikkuvuudesta edistävän älykkään teknologian ja infrastruktuurin edistäminen rakennuksissa;	n) markkinaesteisiin ja markkinoiden toimintapuutteisiin puuttuminen;	o) puuttuminen osaamisvajaisiin ja koulutuksen, kohdennetun koulutuksen, täydennys- ja uudelleen koulutuksen edistäminen rakennusalalla, energiatehokkuusalalla ja uusiutuvan energian alalla (julkinen tai yksityinen)	p) tiedotuskampanjat ja muut neuvontavälineet	q) modulaaristen ja teollisten ratkaisujen edistäminen rakentamisessa ja rakennusten perusparannuksessa	

Politiikan tai toimenpiteen tyyppi:

- Eniten tietoisuuden lisäämiseen vaikuttavia toimia, sitten koulutukseen ja osaamiseen liittyviä, taloudellisia ja lainsäädännöllisiä toimia, vähemmistöissä verotukselliset, sopimukset/sitoumukset tai muut, esim. työkalut.

Esimerkkejä tunnistetuista toimenpiteistä

<p>A Kunnossapitotarve ja muut kiinteistön kuntoarviot, - tutkimukset ja selvitykset, PTS, energiatodistus, kuntoarviot, suunnitelmallinen kiinteistöpito, rakennuksen perusparannuspassi</p>	<p>B Vähimmäisvaatimukset, korjausrakentamisen määräykset, erilaiset sopimukset ja sitoumukset (energiatehokkuussopimukset)</p>	<p>C Lait, asetukset, määräykset, kansalliset ohjelmat (mm. Terveet tilat), Energia-todistus, perusparannuspassi, energiatuki, avustukset, korjaus-avustukset ja korkotuki-lainoitus, vihreät lainat, neuvonta jne.</p>	<p>D Avustukset, tuet (asumis- ja toimeentulotuki), kotitalous-vähennys, neuvonta (esim. energianeuvonta, ikääntyneiden neuvonta, jne.),</p>	<p>E Valtakunnallinen ja alueellinen energia-neuvonta, muu energia- ja korjausneuvonta (useita toimijoita), rahoituksen tietopalvelu, jne.</p>	<p>F Öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen tuet, investointituet sähköistymiseen, lait ja asetukset, ohjelmat, koulutus eri ryhmille, jne.</p>
<p>G Kiertotalous-Suomi, kiertotalouden, rakentamisen muovien, rakennus- ja purkujätteen Green Dealit, jne.</p>	<p>H Lait ja asetukset, vähähiilisyystiekartat, Energia-tehokkuussopimukset, pientuotannon mahdollistaminen, energia-yhteisöt, koulutukset eri ryhmille, asentajien sertifiointi, jne.</p>	<p>I Lait ja asetukset, energiayhteisöt, pientuotannon mahdollistaminen, koulutus, Aurinkosähköä kotiin, neuvonta, tuet ja avustukset</p>	<p>J Vähähiilisen rakentamisen ohjeet ja mittarit, vähähiilisyystiekartat, lait ja asetukset, jne.</p>	<p>K Ryhmäkorjaushankkeet ja siihen liittyvä ohjeistus ja esimerkit, erilaiset kaupunginosaohjelmat ja – kokeilut, kaupunkien kehityshankkeet, jne.</p>	<p>L Energiatehokkuussopimukset, tuet ja avustukset (mm. kuntien öljy- ja kaasulämmityksestä luopumisen tuki), jne.</p>
<p>M Laki ja asetukset, sähköisen liikenteen infratuet, Liikkujan viikko, MAL-sopimukset, koulutusta eri ryhmille, jne.</p>	<p>N Esim. energiatehokkuus- ja ESCO-palvelumallit</p>	<p>O Rakennusalan koulutus, Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus, tiedon jakaminen eri aihepiirien koulutuksesta (mm. Motivan verkkosivut, toimialojen omat kampanjat), uusien osa-alueiden koulutus (vetytalous), jne.</p>	<p>P Valtakunnallinen ja alueellinen energianeuvonta, Talotekniikan viestintäfoorumi, Aurinkosähköä kotiin, jne. muut viestintä- ja tiedotus-kampanjat ja -toimet</p>	<p>Q Rakennusteollisuuden vähähiilisyystiekartta, teollinen puurakentaminen, jne.</p>	

Kahvitauko
klo 14:00 – 14:15

Työpajan tavoite

- kerätä tietoa ja uusia ideoita EPBD:n toimeenpanoon ja perusparannussuunnitelman valmisteluun
 - kartoittaa alueiden erityispiirteitä Suomessa
 - luoda yhteistä ymmärrystä, siitä mitä pitäisi tapahtua, jotta EU:n asettamat tavoitteet saavutetaan 2050 mennessä
 - kartoittaa toimenpiteiden vaikutuksia ja niihin mahdollisesti liittyviä riskejä
-
- Tallennamme työpajan, jotta saamme mahdollisimman hyvin talteen kaikki näkemykset.

1. Haasteiden tarkentaminen

15 min

Mitkä ovat ne kiinteistötyypit tai kohderyhmät, jotka ovat haasteellisimmat Pohjois-Suomessa?

- Kuntien kiinteistöt
- Taloyhtiöt
- Omakotitalot
- Kiinteistöt muuttotappiokunnissa
- Öljylämmitteiset asuinkiinteistöt
- Taajamien ulkopuolella olevat asuinkiinteistöt
- Kiinteistöt, joiden käyttö jatkossa epävarmaa
- Haavoittuvassa asemassa olevat kotitaloudet (ikäntyneet, vähävaraiset, energiaköyhät)
- Palveluntarjoajat (työvoima)
- Jne.

Haasteet ja esteet, erityispiirteet?

- Minkälaisia haasteita perusparannuksiin ja erityisesti siinä energiatehokkuuden parantamiseen liittyy?
- Eroavatko haasteet kiinteistötyypeittäin vai ovat saman tyyppisiä riippumatta kiinteistöstä?
- Ovatko kohderyhmien haasteet erilaisia vai samankaltaisia?
- Mikä estää esimerkiksi energiatehokkuutta lisäävien toimenpiteiden tekemisen?
- Mitä erityispiirteitä tunnistatte Pohjois-Suomen alueella?

2. Keinojen määrittäminen:

15 min

Millä toimenpiteillä ja keinoilla haasteisiin voitaisiin vastata, tai esteitä poistaa?

- Alueellinen energia- ja korjausneuvonta sekä muu neuvonta ja niiden kehittäminen
- Korjaushankkeiden tekninen tuki
- Rahoitus, Rahoitusneuvonta
- Viestintä ja kampanjat
- Esimerkit hyvistä korjauksista
- Lainsäädäntö ja sen päivittäminen
- Osaavan työvoiman lisääminen
- Korjausten palveluratkaisut (ml. energiatehokkuus)
- Paketti-/vakioratkaisut korjauksiin
- Purkaminen
- Muita, mitä?

Mitkä keinot olisivat vaikuttavimpia?

- Mitkä keinot olisivat vaikuttavimpia osuudessa haasteisiin vastaamiseksi / esteiden poistamiseksi?
 - Mikä mahdollistaisi laajamittaiset korjaustoimet?
- Mitä muita mahdollisia keinoja olisi käytettävissä?
- Mitä riskejä toimenpiteisiin liittyy?

3. Keitä tarvitaan, kenen vastuulla?

15 min

- Toimenpiteiden toteutus: vastuut?
- Keitä tarvitaan mukaan?
- Kuka vastaa, kenen pitäisi vastata kustannuksista?

Loppukeskustelu ja yhteenveto

- Kaikki äänessä - kierros
 - Kerro kaksi tärkeintä asiaa, jotka haluaisit nostaa esiin perusparannussuunnitelmaan liittyen

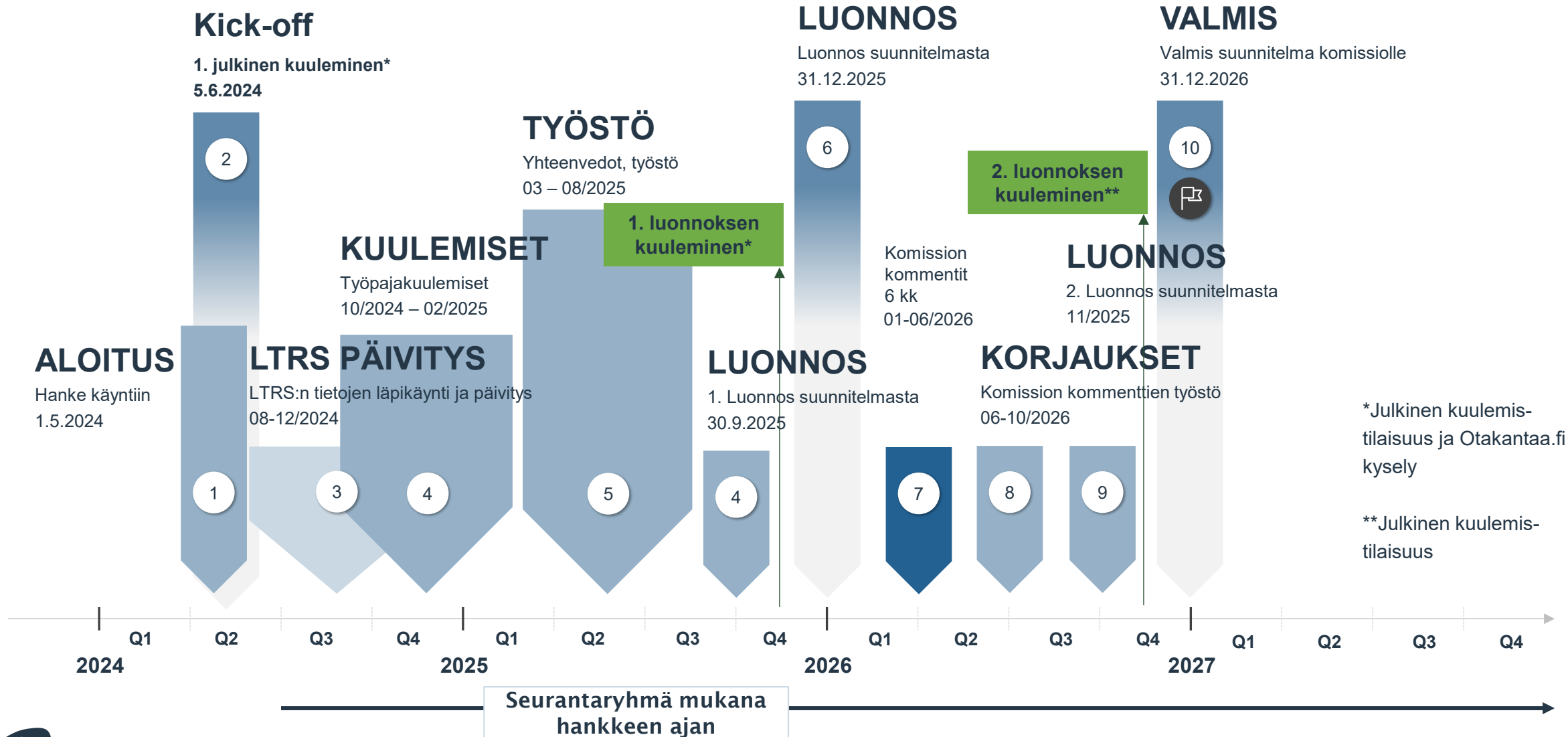

Jatkotoimet

- Työpajan aineistot voidaan toimittaa osallistujille.
- Työ jatkuu – keväällä tulossa laajempi kuulemistilaisuus, johon voi osallistua myös etänä.
- Lisätietoja perusparannussuunnitelmasta: Hankeikkuna
- Lisätietoja Motivassa: Harri Heinaro, Motiva Oy
- Ilmoittaudu mukaan jakelulistalle, niin saat lisätietoja!

Hankkeen aikataulu

*Julkinen kuulemis-tilaisuus ja Otakantaa.fi kysely

**Julkinen kuulemis-tilaisuus

Perusparannussuunnitelma: Lisätietoja

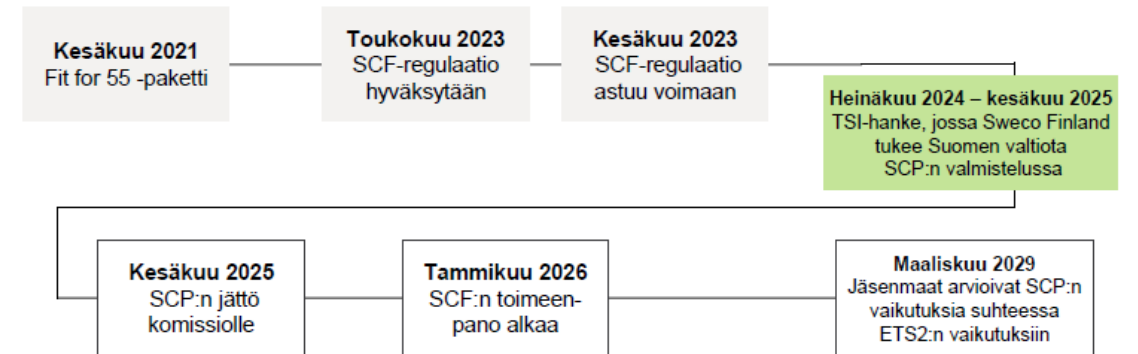
Ilmoittaudu hankkeen
jakelulistalle:
[www.motiva.fi/
perusparannussuunnitelma](http://www.motiva.fi/perusparannussuunnitelma)

- **Verkkosivut:**

- <https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM037:00/2024>
- <https://ym.fi/rakennusten-energiatehokkuusdirektiivin-uudistus>
- Alueelliset tilaisuudet 2024-2025
 - [Pohjois-Suomi 9.12.2024](#)
 - [Pirkanmaa 11.12.2024](#)
 - [Itä-Suomi 23.1.2025](#)
 - [Pohjanmaa 5.2.2025](#)
- Seuraa somessa: #perusparannussuunnitelma
- Lisätietoja ympäristöministeriössä: Jyrki Kauppinen, jyrki.kauppinen@gov.fi
- Lisätietoja Motivassa: Harri Heinaro, puh. (09) 6122 5016, harri.heinaro@motiva.fi

Muita lisätietoja

- Social Climate Fund - sosiaalinen ilmastorahasto ja Social Climate Plan - ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma:
 - Suomen suunnitelman laatiminen on käynnissä. Lisätietoja hankkeesta sekä osallistumismahdollisuuksista, mm. tiedot alkuvuodesta avautuvasta Otakantaa.fi -kyselystä:
 - Ole yhteydessä Swecon asiantuntijoihin:
 - Hankejohtaja Suvi Häkämies, suvi.hakamies@sweco.fi
 - Hankepäällikkö Riina Pursiainen, riina.pursiainen@sweco.fi
 - Sidosryhmävastaava Matleena Moisio, matleena.moisio@sweco.fi
- Lisätietoja ympäristöministeriössä: johtava asiantuntija Emma Terämä

KIITOS OSALLISTUMISESTASI!

Ympäristöministeriö, Motiva Oy ja VTT Oy

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

